

Xiquets del Chocó (Colòmbia) / Luís Pérez (<http://www.flickr.com/photos/pe5pe/3209933281/>)

Sota el volcà colombià

La jove **Delis Palacios** lidera els desplaçats per la guerra a El Chocó

Separada i amb una filla de 13 anys, aquesta teòloga colombiana, desplaçada i lesionada en la *massacre de Bojayà*, al departament d'El Chocó, està al capdavant de l'associació de desplaçats *Dos de Mayo*. "La meua família es va dividir a causa del conflicte armat. Ma mare es va veure obligada a desplaçar-se i conseqüentment a separar-se del meu pare, una crueltat més originada per la guerra". Delis Palacios (1977) és una ferma defensora dels drets de les persones vulnerables i treballa de manera tenaç perquè la guerra s'acabe i es pose fi a la violència de manera definitiva: "Somie la pau, per tal que el desenvolupament ens permeta gaudir de totes les riqueses que tenim a El Chacó, el departament on visc. Les víctimes del conflicte armat reclamem una reparació i, per a això, cal que s'aclarisquen les responsabilitats dels distints actors armats i que se'ns garantisca la permanència en el nostre territori amb tranquil·litat i de forma digna".

"Desitge un món sense guerres i amb garanties i oportunitats per a les dones. Per això lluite per visibilitzar la situació de les dones, per tal que se'ns tinga en compte en tots els espais, que els nostres drets siguin respectats i garantits. Els drets de les dones

desplaçades encara estan molt més amenaçats". L'associació de desplaçats *Dos de Mayo* està integrada per víctimes que reivindiquen els seus drets. De manera molt especial, diu Delis Palacios, l'associació reclama els drets de les dones, "violentades ja que no es visibilitza la nostra posició, lluitem perquè cap dona estiga sotmesa o indiferent davant el que ens passa". "Vull que la meua filla cresca i que no li falte de res, que puga somriure sempre, que veja que sa mare no defalleix i lluita per tirar avant, sense perdre la memòria. Vull una família unida i feliç, en un país sense guerra".

desplaçades encara estan molt més amenaçats". L'associació de desplaçats *Dos de Mayo* està integrada per víctimes que reivindiquen els seus drets. De manera molt especial, diu Delis Palacios, l'associació reclama els drets de les dones, "violentades ja que no es visibilitza la nostra posició, lluitem perquè cap dona estiga sotmesa o indiferent davant el que ens passa". "Vull que la meua filla cresca i que no li falte de res, que puga somriure sempre, que veja que sa mare no defalleix i lluita per tirar avant, sense perdre la memòria. Vull una família unida i feliç, en un país sense guerra".

Delis i la violència contra les dones

Representant de l'*Observatorio de los derechos humanos de las mujeres de Colòmbia*, Delis Palacios és una supervivent de la massacre de Bojayá-Chocó, on l'any 2002 moriren 119 persones i vora de 4.000 van ser desplaçades durant els combats entre la guerrilla i les forces paramilitars. En els últims tres anys, uns deu milers de persones han estat obligades a fugir de casa.

"Hem viscut en guerra des de 1996, els paramilitars han assassinat més de 600 persones de la forma més inhumana. De fet, encara desconexem on estan les despulles de la majoria. La guerrilla segueix assassinant i intimidant la gent". La violència en aquesta zona de Colòmbia afecta més les dones, desemparedades, indefenses, sense drets —no tenen accés a l'educació, l'habitatge, el treball o la sanitat— i víctimes, només per pertànyer a un sindicat o un partit polític: "També som víctimes de la violència social, per la falta d'inversió en salut i educació. La política i les accions del govern vulneren els nostres drets i, a més, no disposem de mitjans de comunicació que contenen al país la realitat que patim". Malgrat tot, Delis segueix compromesa en la lluita pels drets humans de la seua gent.